

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΣΜΙΔΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σπεύδω να σημειώσω ότι επικροτώ τη συζητούμενη νομοθετική πρωτοβουλία για τη συγκρότηση Γενικού Εμπορικού Μητρώου. Και εκφράζω την ευχή η συγκρότηση αυτή να μην προσκρούσει σε τεχνικά προβλήματα. Βέβαια δε ζήτησα το λόγο για να εκφωνήσω αυτές τις γραμμές. Ζήτησα το λόγο για να διηγηθώ τη μικρή ιστορία του Γενικού Εμπορικού Μητρώου, η οποία θεωρώ ότι είναι χρήσιμη και διδακτική. Τη διηγούμαι περιληπτικά:

Στις αρχές της δεκαετίας του '80 συστήθηκε για μια ακόμη φορά επιτροπή για τη σύνταξη σύγχρονου εμπορικού κώδικα. Στόχος ήταν ο εκσυγχρονισμός και η κωδικοποίηση των διατάξεων του Εμπορικού Δικαίου, πολλές εκ των οποίων ανατρέχουν στο ναπολεόντειο κώδικα όπου ανευρίσκονται οι ορισμοί του εμπόρου και της εμπορικής πράξης.

Το σχέδιο του κώδικα αυτού παραδόθηκε από τον πρόεδρο-καθηγητή Γιάννη Σχινά και κυκλοφόρησε σε βιβλιαράκι το 1989. Ανασύρθηκε το 1994 όταν Υπουργός Εμπορίου ήταν ο Κώστας Σημίτης και γενικός γραμματέας ο ομιλών. Συστήθηκε τότε αναθεωρητική επιτροπή για την επικαιροποίηση του έργου, η οποία συντομότητα παρέδωσε το αναθεωρημένο σχέδιο, το οποίο διανεμήθηκε και στα κόμματα.

Ξεκίνησε τότε επιστημονική συζήτηση εμπορικολόγων και δικαστών κατά πόσο είναι αναγκαία ή σκόπιμη η ψήφιση ενός εμπορικού κώδικα από τον οποίο έλειπαν κεφάλαια που αφορούν στο Εμπορικό Δίκαιο, όπως το πτωχευτικό, το τραπεζικό, οι χρηματιστηριακές συναλλαγές, το Ναυτικό, το Αεροπορικό Δίκαιο, το leasing, το factoring, το time sharing κ.λπ. Επίσης ήδη τότε το δίκαιο των αξιογραφικών ενοχών είχε αλλάξει με την ηλεκτρονική υποκατάσταση. Και σημειώστε, σε πολλές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης η έννοια του εμπόρου είναι άγνωστη. Μεσοσύσης της συζήτησης ο τότε Υπουργός παραιτήθηκε. Άνοιξε όμως και πάλι το θέμα ως Πρωθυπουργός.

Γενικός Γραμματέας του Υπουργικού Συμβουλίου της κυβέρνησης τότε εγώ αρθρογράφησα υπέρ της ψήφισης του κώδικα παρ' όλες τις επιφυλάξεις. Τελικά επικράτησε σε κυβερνητικό επίπεδο η άποψη γνωστών εμπορικολόγων όπως του αείμνηστου καθηγητή Λιακόπουλου υπέρ της μη ψήφισης του κώδικα.

Είναι αλήθεια ότι όσο περνούσαν τα χρόνια και μπαίναμε βαθύτερα στα νερά της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσο η τεχνολογία κάλυπτε και η παγκοσμιοποίηση προχωρούσε, η πρωτοβουλία για ψήφιση Εμπορικού Κώδικα καθίστατο διαρκώς και ολοένα λιγότερο ελκυστική και αμφισβητήσιμη αξίας. Ζήσαμε και ζούμε και χωρίς αυτόν. Γι' αυτό και ένα σημαντικό κεφάλαιο του κώδικα, η ασφαλιστική σύμβαση, νομοθετήθηκε αυτοτελώς από την προηγούμενη κυβέρνηση και αποφασίστηκε η προώθηση επίσης αυτοτελώς του κεφαλαίου για το εμπορικό μητρώο που περιείχετο ως κεφάλαιο στο σχέδιο του Εμπορικού Κώδικα. Ξεκίνησε τότε άλλη συζήτηση: Πού τηρείται το μητρώο; Στα επιμελητήρια ή στις νομαρχίες;

Την πρώτη άποψη ευνοούσε ο Κώστας Σημίτης και αυτό επειδή είχε ζήσει και διδάξει στη Γερμανία και στη Γαλλία, όπου με μεγάλη επιτυχία και πάνω από αιώνα λειτουργούν τα επιμελητήρια.

Εγώ προσωπικά είχα την άποψη, χωρίς δογματισμούς, ότι έπρεπε να είναι στις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις με Κεντρικό Εμπορικό Μητρώο στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου. Και αυτό διότι είχα ιδίαν αντίληψη τότε ότι υπήρχαν νομοί χωρίς επιμελητήρια, όπως ο Νομός Ευρυτανίας -δεν ξέρω αν έχει σήμερα επιμελητήριο ο Νομός Ευρυτανίας- και γενικώς τα επαρχιακά επιμελητήρια στερούνταν της αναγκαίας υποδομής και στελέχωσης για την υποδοχή του μητρώου, ενώ από την άλλη μεριά οι νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις τηρούσαν ήδη από δεκαετιών το μητρώο ανωνύμων εταιρειών, το οποίο μπορούσε να επεκταθεί και πέραν των ανωνύμων εταιρειών. Εάν δεν με απατά η μνήμη μου, σε κυβερνητικό επίπεδο είχε επικρατήσει η δεύτερη άποψη, αλλά μακράν εμού οι δογματισμοί.

Η ιστορία του Γενικού Εμπορικού Μητρώου δείχνει πόσο αργά στη χώρα μας η ωρίμανση αποφάσεων και πρωτοβουλιών γύρω από θέματα που δεν προκαλούν εκ της φύσεώς τους

28.6.85.

nr. Αξιολογ. 6